

Az 1590-ben nyomtatott könyvreklyét megújult formájában még az ősszel a nagyközönség is megtekintheti **Megszépül a Vizsolyban őrzött, Károlyi (Károli) Gáspár által fordított eredeti Biblia; a XVI.** Az 1590-ben nyomtatott könyvreklyét megújult formájában még az ősszel a nagyközönség is megtekintheti. Megszépül a Vizsolyban őrzött, Károlyi (Károli) Gáspár által fordított eredeti Biblia; a XVI. századi magyar nyelv páratlan dokumentumát Sárospatakon restaurálják. A Biblia sorsa az utóbbi években kalandosan alakult, ellopták, majd hosszú hónapok után megkerült, azonban kálváriája nincs összefüggésben megújításával. Az 1590-ben nyomtatott könyvet az elmúlt századok alatt legalább négyszer átkötötték, ezért lapjai meglehetősen csonkoltak voltak. Amikor most óvatosan szétszedték, akkor látszott igazán, hogy milyen erősen szennyezett. A könyvreklyét így aztán száraz és nedves tisztításnak is alávetették, utána pedig savközömbösítővel kezelték. A nagy értékű könyv restaurálása még az év elején kezdődött, és megújult formájában még az ősszel a közönség is megtekintheti. Károlyi Gáspár tudós reformátor wittenbergi és svájci tanulmányok után 1563-ban fogadta el a gönci gyülekezet meghívását. A lelkész, miután feleségét és gyermekeit a pestisjárvány idején elvesztette, 1586-ban nekikezdett a Biblia – apokrif leveleket is tartalmazó – teljes fordításának. Károlyi Gáspár munkájában jelentős anyagi segítséget kapott Rákóczi Zsigmond egri kapitánytól és ecsedi Báthory István országbírótól. Munkatársai ismeretlenek, az eltérő nyelvezetből arra lehet következtetni, hogy hárman lehettek, és az Ószövetség fordításában segítettek. Az Újszövetséget maga a református esperes fordította, és elsősorban a latin Vulgatából dolgozott, de vélhetően felhasználta a korábban készült részleges magyar bibliafordításokat is. A kifejezetten erre a célra Vizsolyba telepített nyomdában 1589 februárjában kezdődött meg a könyv nyomtatása, és a munkát 1590 júliusában fejezték be. A 2412 oldalas, mintegy hat kilogramm súlyú könyvritkaság körülbelül nyolcszáz példányban jelent meg. A „könyvek könyvének” eredeti kiadásából ötvenkét példány maradt fenn, közülük huszonnégy külföldön van, egyet pedig a vizsolyi templomban őriznek. A bibliák eszmei értéke felbecsülhetetlen.